

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 7C/42/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613200964
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Bajlová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2018:5613200964.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Zuzanou Bajlovou v právnej veci žalobcov: 1./ K. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XX, Ž., 2./ Y. I. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XX, Ž., 3./ F. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XX, Ž., všetci zastúpení Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom M. Rázusa 19, Lučenec, IČO: 45 021 996 proti žalovanému: K. U. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXX, zastúpený JUDr. Jaroslavom Kokavcom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Ul. 1. mája 12, Liptovský Mikuláš, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, t a k t o

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1./ 20.000 eur, žalobcovi 2./ 20.000 eur, žalobkyni 3./ 15.000 eur, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšnej časti sa žaloba z a m i e t a.

Žalobcom 1./ až 3./ sa voči žalovanému p r i z n á v a náhrada trov konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 31. 01. 2013 sa žalobcovia 1./ až 3./ domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť im každému po 30.000 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobu odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/113/2010 zo dňa 10. 10. 2012 bol žalovaný uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil tým, že dňa 31. 01. 2010 v čase asi o 16.40 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Mercedes Benz ev. č. LM 181 BB v pravom jazdnom pruhu diaľnice D1 smerom do Liptovského Mikuláša, v km 458/60 takmer kolmo prešiel do ľavej jazdnej pruhu, v ktorom vo vzdialenosti asi 20 m prichádzalo osobné motorové vozidlo Fiat Punto ev. č. ZA 011 DL v smere Poprad - Liptovský Mikuláš, ktoré viedol U. A. a tento napriek brzdeniu s vozidlom narazil prednou časťou do stredu ľavej bočnej strany vozidla zn. Mercedes Benz, v dôsledku čoho utrpeli závažné mnohopočetné zranenia: Vodič vozidla zn. Fiat Punto U. A. a jeho spolujazdci C. F. a Y. M.. Spolujazdec sediaci vpredu vpravo R. U., nar. XX. XX. XXXX utrpel drvivé poranenie hlavy so vznikom zlomením spodiny lebečnej, so zmliaždením mozgu, krvácaním pod tvrdé a mäkké pleny mozgové, úrazový opuch mozgu, pridružené poranenia pravej kľúčnej kosti, pravého hrudníka, pečene a dolných končatín, na ktoré zranenia dňa 08. 02. 2010 zomrel. Žalovaný ako vodič motorového vozidla sa plne nevenoval jeho vedeniu, nesledoval situáciu v cestnej premávke a nedal pri predchádzaní z jedného pruhu do druhého prednosť v jazde vodičovi jazdiacemu v jazdnom pruhu, do ktorého prechádzal, pričom do jazdnej pruhu prechádzal bez toho, aby dal znamenie o smere jazdy. Žalovaný vytvoril pre vozidlo poškodených bez akýchkoľvek vonkajších vplyvov náhlu, neprekonateľnú a takmer kolmú prekážku v tzv. rýchlom pruhu na diaľnici D1 vo vzdialenosti neriešiteľnej pre vodiča prichádzajúceho motorového vozidla a následkom takéhoto konania bola smrť inej osoby, dve ťažké ujmy na zdraví a jedna ľahká ujma na zdraví. Tragická dopravná nehoda ukončila nielen život nebohého R. U., ale zároveň

navždy zmenila dovtedajší život pozostalých žalobcov. Smrťou R. prišli žalobcovia 1./, 2./ o svojho syna, žalobkyňa 3./ o svojho brata. Jeho smrť prišla neočakávane a absolútne nepredvídateľne vo veku 20 rokov. Náhla smrť najbližšej osoby všetkých žalobcov šokovala, ochromila a do dnešného dňa sa nevedia zmieriť so stratou milovaného syna a brata. Vzťahy v rodine medzi všetkými jeho členmi boli nadštandardné, rodina bola pre každého jej člena prvoradá, trávili spolu voľný čas, pravidelne chodili na dovolenky, R. bol v čase tragickej udalosti študentom piateho ročníka bilingválneho gymnázia Milana Hodžu v Sučanoch, pripravoval sa na vysokoškolské štúdium, ktoré chcel absolvovať v zahraničí, bol všestranne nadaný a výborný študent, mal všetky predpoklady, že dosiahne tento cieľ. V 20-tich rokoch ovládal plynule anglický, nemecký, francúzsky a ruský jazyk. V čase tragickej nehody bol podmienene prijatý na štúdium na Univerzite v Utrechte. Každá spomienka na nebohého R. vyvoláva v žalobcoch beznádej niečo zmeniť, ochromí ich na niekoľko dní a nevedia sa na nič sústrediť. Po dopravnej nehode sa žalobcovia snažili zmierniť žiaľ zo straty blízkej osoby pravidelnými návštevami psychológa, avšak neúspešne. Strata blízkej osoby mala negatívny vplyv aj na pracovný život žalobcov. Žalobkyňa 1./ bola v čase dopravnej nehody obchodnou riaditeľkou firmy ELTECO a.s. so sídlom v Moskve. Po tragédii nebola schopná vrátiť sa na svoje miesto a vykonávať svoju prácu. Žalobca 2./ zmenil pôvodné zamestnanie primára cievnej chirurgie v Žiline za prácu v cievneho chirurga v Národnom ústave srdcových a cievnych chorôb, a.s. v Bratislave. Obzvlášť ťažko znášala stratu žalobkyňa 3./, ktorá mala len sedemnásť rokov a jeho smrť ju navždy zmenila. Úmrtím syna a brata došlo k závažnému zásahu do emocionálnej sféry všetkých pozostalých, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je neodstrániteľná, nenapraviteľná, trvalá, bude ich sprevádzať celý život. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady poukazujú aj na samotné okolnosti prípadu, a to najmä na hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností žalovaným. Žalovaný počas celého konania neprejavil skutočnú ľútosť a nenapomohol skutok objasniť, do dnešného dňa neprejavil účasť pozostalým.

2. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 7C/42/2013-70 zo dňa 08. 10. 2013 konanie prerušil až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/113/2010. Po odpadnutí prekážky, t. j. po nadobudnutí právoplatnosti vyššie uvedeného rozhodnutia súd pokračoval v konaní.

3. Podľa § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) súd konal a rozhodol v neprítomnosti žalobkyne 3./, ktorej neúčasť na pojednávaní ospravedlnil jej právny zástupca.

4. Právny zástupca žalobcov trval na podanej žalobe. Uviedol, že v danom prípade je daná zodpovednosť žalovaného ako vodiča motorového vozidla podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý porušil svoje povinnosti. Podľa § 15 Zákona o PZP si mohli žalobcovia uplatniť priamo voči poisťovni alebo voči zodpovednému subjektu. To, že vlastníkom motorového vozidla je iná osoba, samo o sebe nezabavuje zodpovednosť žalovaného.

5. Žalobkyňa 1./ na pojednávaní uviedla, že boli normálna, fungujúca, šťastná rodina s dvomi deťmi. Syn bol šťastný, dobrý chlapec, končil bilingválne gymnázium, bol prijatý na dve vysoké školy vo Švédsku a Nórsku, kde sa veľmi tešil. Oni sa už teraz nedokážu tešiť, len prežívajú, v podstate sa museli naučiť s tým žiť. Obaja navštevovali psychológov. Ona spochybňuje, že firemné vozidlo bolo v tom čase použité na služobné účely, keďže tam mal žalovaný dvoch nevlastných synov, o ktorých tvrdil, že išli spolu lyžovať.

6. Žalobca 2./ uviedol, že veľa ľudí videl umierať, ale keď vidíte vlastného syna, aký je krvavý, rozbitý, intubovaný a viete, že mu neviete a nemôžete pomôcť, tak to je úplné zúfalstvo a bezmocnosť. Zo strany žalovaného došlo k natiahnutiu trestného procesu 8 rokov, nikdy neprejavil účinnú ľútosť, neospravedlnil sa, neposkytol pomoc, dal si vypracovať hanebný posudok z Košíc. Ich syn zomrel o tretej. On sa každú noc budí o tretej. Stratil záujem o normálne veci. Im bol rozvrátený celý život. Ekonomický trest je jediný, čo žalovaného zaujíma. Prišli nielen o syna, ale aj o dcéru, ktorá keď videla čo sa tu deje, aký to je výtomech, tak odišla do Anglicka.

7. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní žiadal žalobu zamietnuť. Uviedol, že je pravdou, že trestné konanie trvalo veľmi dlho, ale nie z dôvodu na strane obhajoby, ale z dôvodu nečinnosti na strane Okresného súdu Liptovský Mikuláš, z dôvodu úmrtia zákonnej sudkyne a z dôvodu viacerých pochybení bola vec dva alebo trikrát vrátená prvostupňovému súdu. Namietajú pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného. Nemajetková ujma je škoda. V danom prípade je preto potrebné aplikovať ust.

§ 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Základ nároku nenamietajú. Nepochybne sa jednalo o zásah do rodinného a súkromného života žalobcov.

8. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že ako výrobný a obchodný riaditeľ mal k dispozícii služobné motorové vozidlo pre firemné aj súkromné účely. V ten deň kedy sa stala táto nešťastná udalosť, mal v Poprade jedno stretnutie s klientom, ktoré sa potom zrušilo.

9. Okrem výsluchu strán sporu súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín založených v spise, s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/113/2010.

10. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo v konaní vyšlo najavo, súd zistil tento skutkový a právny stav:

11. Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 2T/113/2010-955 zo dňa 20. 12. 2017 uznal žalovaného vinným, že dňa 31. 01. 2010 v čase asi o 16.40 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Mercedes Benz ev. č. LM 181 BB v pravom jazdnom pruhu diaľnice D 1 v smere do Liptovského Mikuláša a na diaľnici D-1 v km 458,60 náhle, takmer kolmo, prešiel do ľavého jazdného pruhu, v ktorom vo vzdialenosti asi 20 m prichádzalo osobné motorové vozidlo zn. Fiat Punto ev. č. ZA 011 DL v smere Poprad - Liptovský Mikuláš, ktoré viedol U. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. W. U., T. I. Q. XXX/XX, a tento napriek brzdeniu s vozidlom narazil prednou časťou do stredu ľavej bočnej časti vozidla Mercedes Benz, v dôsledku čoho utrpeli zranenia: vodič vozidla zn. Fiat Punto U. A.Á. pomliaždenie pľúc obojstranne, pneumothorax obojstranne, hemothorax vpravo, pomliaždenie hrudníka ťažkého stupňa, pomliaždenie brucha ťažkého stupňa, tržnú ranu nadočnicovej oblasti vpravo, tržnú ranu ľavého lakťa, otras mozgu, úrazové prederavenie tenkého čreva so zápalom pobrušnice a krvným výronom v dutine brušnej, mnohopočetné odreniny, exkorácie v oblasti celého hrudníka s prevahou vľavo, vyklbenie v 4. metatarzofalangeálnom kĺbe ľavej nohy, na ktoré zranenia bol liečený a obmedzený v obvyklom spôsobe života do 02. 04. 2010, spolujazdec sediaci vpredu vpravo R. U., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom Ž., Q. XXXX/XX, utrpel drvivé poranenie hlavy so vznikom zlomenín spodiny lebečnej, so zmliazdením mozgu, krvácaním pod tvrdé a mäkké pleny mozgové, úrazový opuch mozgu, pridružené poranenia pravej kľúčnej kosti, pravého hrudníka, pečene a dolných končatín, na ktoré zranenia dňa 8. 2. 2010 zomrel, spolujazdec sediaci vzadu vpravo Y. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XX, H., Ž., utrpel zlomeninu stehennej kosti vpravo s posunom úlomkov, zlomeninu nosa, tržnú ranu chrbta nosa, pomliaždenia a mnohopočetné odreniny tváre, pomliaždenie rúk obojstranne, otras mozgu, na ktoré zranenia bol liečený a obmedzený v obvyklom spôsobe života najmenej do 27. 05. 2010, spolujazdec sediaci vzadu vľavo C. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom Ž., Q. XXXX/X, utrpel pomliaždenie hrudníka, pomliaždenie oboch predkolení s tržnou ranou pravého predkolenia, odreniny hlavy, na ktoré zranenia bol liečený a obmedzený v obvyklom spôsobe života do 13. 02. 2010, čím obžalovaný porušil ustanovenia § 10 ods. 6, § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení účinnom ku dňu 31. 01. 2010; za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na 5 rokov. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal o. i. poškodenú - žalobkyňu 1./ so zvyškom nároku na náhradu škodu na civilný proces. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd rozsudkom č. k. 1To/54/2018-1041 zo dňa 21. 08. 2018 podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o treste na podklade § 322 ods. 3 Trestného poriadku pri nezmenenom výroku o vine a škode a obžalovaného odsúdil na podmienený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky so skúšobnou dobou 3 roky. Zároveň obžalovaného uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na 5 rokov.

12. Podľa čl. 19. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

13. Podľa čl. 1. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodnej zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

14. Podľa čl. 7. ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi.

15. Podľa čl. 8. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

16. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

17. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

18. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

19. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

20. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

21. Vyššie citované ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka zabezpečuje ochranu osobnosti každej fyzickej osoby formou všeobecnej úpravy, ktorá sa týka zabezpečenia ochrany osobnosti fyzickej osoby ako celku, uvádza príklad na niektoré jednotlivé typické hodnoty osobnosti fyzickej osoby (život, zdravie, občiansku česť, ľudskú dôstojnosť, súkromie, meno a prejavy osobnej povahy...), ktorých ochranu je potrebné v oblasti občianskeho práva zaistiť pred inými subjektmi s rovným právnym postavením. Občianskoprávna ochrana jednotlivých hodnôt osobnosti fyzickej osoby nie je obmedzená iba na hodnoty výslovne uvedené v zákone. § 11 poukazuje na demonštratívny výpočet chránených zložiek osobnosti obsiahnutých v tomto ustanovení, popri práve na ochranu života, zdravia, občianskej cti, svojho mena a prejavov osobnej povahy sem možno zaradiť aj právo na ochranu osobnej slobody, osobného súkromia. Súčasťou súkromného života je aj život rodinný zahŕňajúci sociálne, morálne, kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými. Do rámca vymedzeného ust. § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka tak patrí právo na súkromie zahŕňajúce širokú oblasť súkromnej fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového, citového života). V najširšom zmysle sa toto právo týka aj života v rodine a v manželských, partnerských alebo priateľských či obdobných vzťahov.

22. Predpokladom vzniku zodpovednosti a následne občiansko-právnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého nemajetkovú ujmu vyvolať, vznik ujmy a príčinná súvislosť medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Pre určenie výšky primeraného zadostučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vychádzať a to závažnosť vznikutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo a teda samotná závažnosť vznikutej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadostučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného, primeraného zadostučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, aj ako požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

23. V prejednávanej veci si žalobcovia 1./ až 3./ uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku straty syna, resp. brata. Vykonaným dokazovaním mal súd nesporne preukázať, že k úmrtiu R. U. došlo v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil žalovaný 1./ a ktorý bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

24. Ak v dôsledku trestného činu alebo iného neoprávneného zásahu došlo k usmrteniu osoby, majú osoby uvedené v ust. § 15 Občianskeho zákonníka možnosť požadovať náhradu za nemajetkovú ujmu z titulu neoprávneného zásahu do života, telesnej integrity ich blízkej osoby. Je zároveň nepochybné, že takýmto neoprávneným zásahom došlo k neoprávnenému zásahu do ich súkromného, prípadne rodinného života a preto môžu požadovať aj náhradu za utrpenú nemajetkovú ujmu do svojich osobnostných práv.

25. Úmrtím R. U. došlo k zásahu do emocionálnej sféry jeho rodičov, t. j. žalobcov 1./, 2./ a jeho sestry - žalobkyne 3./, k neodvratiteľnému, mimoriadne významnému, veľmi citlivému a hlbokému zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov, a to z dôvodu, že stratili syna a brata, s ktorým tvorili, aj s ostatnými príbuznými, plnohodnotne fungujúcu rodinu. V danom prípade bola narušená celistvosť rodiny, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti nenapraviteľné. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom vznikla, môže však poskytnutá v peniazoch aspoň prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jej zmyslom. Je nepochybné, že nečakaným, šokujúcim úmrtím R. U. došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúca v obmedzení súkromného a rodinného života žalobcov. Stratou nebohého bola narušená celistvosť rodiny. Už samotná ujma - smrť sama o sebe odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia, ale je nepochybné, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Žalobcovia spolu s nebohým R. vytvárali harmonickú, fungujúcu rodinu. Po jeho smrti žalobcovia prežívajú obrovskú bolesť.

26. Podanou žalobou sa žalobcovia 1./ až 3./ domáhali voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy vo výške po 30.000 eur každému zo žalobcov. V konaní ostala spornou otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného a otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

27. V konaní ostalo nesporné, že žalovaný 1./ ako vodič motorového vozidla porušením svojich právnych povinností spôsobil dňa 31. 01. 2010 dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej zomrel syn žalobcov 1./, 2./, resp. brat žalobkyne 3./, za ktorý skutok bol žalovaný právoplatne odsúdený v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/113/2010. Pasívna vecná legitímácia žalovaného je daná v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu, nakoľko aj vzhľadom na výsledky trestného konania bolo preukázané zavinenie žalovaného vo forme nedbanlivosti. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že v danom prípade je daná zodpovednosť v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Základnou podmienkou zodpovednosti podľa 427 OZ je to, že ide o škodu spôsobenú osobitnou povahou prevádzky. Zodpovednosti vyvolané osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov sa podľa súdnej praxe považujú také skutočnosti, ktoré sú objektívne spôsobilé vyvolať škodu a ktoré súvisia s prevádzkou dopravných prostriedkov, nie prípady, keď škoda síce bola spôsobená porušením právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou dopravného prostriedku, ale už nie povahou tejto prevádzky, ani prípady, keď škoda vznikla síce v súvislosti s jeho prevádzkou, ale nebola vyvolaná osobitnou povahou tejto prevádzky (R 20/1975). Nakoľko k úmrtiu neb. R. U. došlo porušením právnej povinnosti zo strany žalovaného ako vodiča motorového vozidla, nebola však vyvolaná okolnosťami, ktoré by mali pôvod v prevádzke v tom zmysle, že by nejako charakterizovali osobitnú povahu prevádzky motorových vozidiel, neradi sa náhrada takejto škody ustanovenia o osobitnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale ustanoveniami o všeobecnej zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka. K zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov došlo priamo protiprávnym konaním žalovaného, ktorý ako účastník dopravnej nehody, ktorú zavinil, spôsobil smrť syna, resp. brata žalobcov. Súd preto dospel k záveru, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný, z ktorého dôvodu súd potom nevyhovel návrhu právneho zástupcu žalovaného na doplnenie dokazovania výsluchom bývalého člena predstavenstva spoločnosti, ktorá bola prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla.

28. Pokiaľ sa týka výšky peňažnej náhrady, táto je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd určuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy na základe kritérií spravodlivosti. Ako vyplýva z Nálezu Ústavného súdu ČR zo dňa 22. 12. 2015 sp. zn. I. ÚS 2844/2014, pri vyčíslení náhrady nemajetkovej ujmy treba zohľadňovať okolnosti na strane poškodeného (pozostalého) - intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie; ako aj kritérií na strane škodcu (osoby zodpovednej) - postoj žalovaného

(ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.), dopad udalostí do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, jeho majetkové pomery, miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Postoj zodpovednej osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia, či vyjadrená bezcitnosť ich môže prehliť. Na strane druhej pri určení výšky nahradenie nemajetkovej ujmy súd musí zohľadniť aj okolnosti na strane zodpovednej osoby, a to jeho postoj (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie, a pod.); dopad udalostí do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby; jeho majetkové pomery a miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Je celkom zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; vrúcne správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu môže zmierniť dopad nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia, či vyjadrená bezcitnosť ich môže ešte prehliť (z uznesenia Ústavného súdu ČR I. ÚS 3456/15 zo dňa 09. 08. 2016).

29. Strata dieťaťa v dôsledku jeho úmrtia v mladom veku je pre rodiča najzávažnejšia životná ujma. Intenzita prežívania nezmyselnej straty ľudského života je však len vecou intenzity medziľudského vzťahu a bez ohľadu naň je nezmyselná strata ľudského života najzávažnejšou ujmovou vždy. Stratu nenahraditeľného nemožno nahradiť a aj kompenzáciou straty najvyššej hodnoty, hodnoty ľudského života, hmotným statkom s čisto ekonomickou pomínuteľnou hodnotou, je tiež skôr iba fiktívna. Z povahy disproporcie hodnôt sa potom bude zdať ako dostatočná „náhrada“ za život žiadna suma (z rozhodnutia Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17 Co 243/2015 zo dňa 22. 03. 2016). Vychádzajúc z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritériá: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadostiučenia) a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých do neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne napr. aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu (rozhodnutie NS SR 4Cdo 139/2011). V súdnom prípade jedinou príčinou vzniku dopravnej nehody, pri ktorej došlo k usmrteniu syna, resp. brata žalobcov bola nesprávna technika jazdy žalovaným konkrétne tým, že vytvoril náhlu a neprekonateľnú prekážku pre vozidlo poškodených, ktorá sa pre vodiča tohto motorového vozidla vzhľadom na krátku vzdialenosť (približne 20 metrov) stala neriešiteľnou bez možnosti nielen zabrániť zrážke, ale aj zmierniť následky tejto čelnej zrážky s vozidlom žalovaného. Žalovaný spôsobil smrť poškodeného R. U. a ťažkú ujmu na zdraví U. A.É. a Y. M., pričom tak konal vo vedomej nedbanlivosti. Nemožno sa stotožniť so skutkovým tvrdením žalovaného, že k prieťahom v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/113/2010 došlo výlučne v dôsledku na strane súdu. V rámci trestného konania sa súd musel zaoberať obhajobou obžalovaného (v súdnom prípade žalovaného), že náhle a neobvykle prešiel z pravého do ľavého jazdného pruhu v dôsledku ohrozenia slabo osvetleným osobným motorovým vozidlom prichádzajúcim z privádzacieho pruhu od obce Uhorská Ves. Pretože stranou obhajoby bol predložený znalecký posudok č. 9/2012 zo dňa 15. 05. 2012 K.. I. Q., súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie, pričom kontrolný znalecký posudok č. 96/2017 zo dňa 25. 05. 2017 vypracoval Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline, ktorý jednoznačne techniku jazdy žalovaného určil ako nesprávnu, a ktorý znalecký posudok konštatoval, že žalovaný manévrom v úmysle otočiť sa cez prerušenie zvodidiel na diaľnici vytvoril kolíziu situáciu, ktorej vodič motorového vozidla, v ktorom sedel R. U., nemohol zabrániť. Preto súd vzhľadom na postoj žalovaného v trestnom konaní, ktorého verzia nehodového deja a vysvetlenie nedovoleného manévru boli vylúčené kontrolným znaleckým posudkom, ako aj výsluchom svedkov s prihliadnutím na skutočnosť, že žalovaný neprejavil účinný súcit a ľútosť nad smrťou nebohého, riadne sa neospravedlnil, pozostalým neposkytol pomoc, tohto zaviazal zaplatiť rodičom nebohého po 20.000 eur a sestre sumu 15.000 eur. Súd pri určení výšky konkrétnej sumy prihliadol aj na iné rozhodnutia v obdobných veciach (napr. na rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota 8C/103/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica 15Co/171/2012).

30. Súd nevyhovел ani návrhu právneho zástupcu žalobcov na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov na zistenie kvality vzťahov medzi žalobcami a ich nebohým synom, resp. bratom, keďže základ nároku medzi stranami sporu nebol sporný, rovnako nebolo sporné, že smrťou R. nepochybné došlo k zásahu do rodinného a súkromného života žalobcov.

31. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže čo do základu mali plný úspech vo veci. Nakoľko rozhodnutie o výške priznaného nároku záviselo od úvahy súdu, pre absenciu výslovného ustanovenia CSP, súd prihliadol na čl. 4, a to princíp všeobecnej spravodlivosti. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP, pričom pri určení výšky odmeny právneho zástupcu žalobcov bude vychádzať zo súdom priznanej sumy, nie výšky nároku uplatneného žalobcami v podanej žalobe.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.